

Exit 21 příloha

Zpravodaj vydávaný obcí
Mirošovice 2022

Rozhovory s Mirošovičáky – Exit 7-8/2022

Když se koníček vyvíjí – zahrada jako vášeň – Jiří Svoboda

Člověk by měl vedle zaměstnání mít koníčky. Něco, co bude moci provozovat po celý rok v jakoukoli dobu. Pan Svoboda má místo koníčka koně – svou zahradu, kterou s manželkou Martou společně opečovávají.

„Pokud chceš mít šťastný den, opij se. Pokud chceš mít šťastný rok, ožeň se. Pokud chceš mít šťastný celý život, pořád si zahradu.“

Dobry den pane Svobodo, zde v Mirošovicích Vás lidé znají jako milovníka kapely DUHA a souseda Drába na akcích baráčníků, Vaši ženu Martu rovněž. Krom toho se věnujete i zahrádce. Ta není zrovna malá. Jak jste se k ní dostal? Čemu se zde věnujete nejraději? Pomáhá Vám někdo?

Hezký den, jsem v důchodu, čili se mi dostává na koníčky více času. Máme rodinný dům a na vesnici k němu patří zahrada. Máme několik záhonků, skleníků, i vyvýšený záhon. Se svojí manželkou Martou zde pěstujeme zeleninu – jak původní, tak nové odrůdy, i ovoce. Manželka se věnuje i pěstování bylinek a okrasných květin. Zpracovává úrodu, zavařuje, vyrábí sirupy, víno.

Sadbu si pěstuji vlastní, ale koupím i komerčně dostupnou ze zahradnictví. Vlastní sazeničky si předpěstuji ve skleníku. Ten mám částečně zapuštěný do země a pracovní plocha je ve výši pasu. Tím vzniká prostor k uložení zahrádkářských nezbytností (lopatky, květináče) pod pracovním stolem a jeho výška je výhodná především tím, že se nemusím ohýbat, a tedy nebolí záda. Předpěstuji si každoročně sazeničky rajčat a paprik. Rajčat jsme s manželkou vyzkoušeli několik druhů. Nakonec jsme zůstali u roky prověřené odrůdy Tornado. Letos jsem zkusil i odrůdu Torino, jelikož je Tornadu velmi podobná. Obě jsou hybridní (tj. vznikly zkřížením dvou či více rodičovských, čistých linií). Výnosem, barvou i chutí jsou srovnatelné, avšak odrůda Torino je ranější. Je tedy zajištěna sklizeň rajčat v delším období, kdy na Torino navazuje odrůda Tornado. Výškově jsou též stejné, a proto je pěstuji vedle sebe. Rajčata ze skleníku vysazují do velkých kbelíků s otvorem ve dnu. Necháám je růst na jednu až dvě hlavní větve, ostatní vyštípuji. Aby se vzrostlé rostliny neklátily a nelámaly, mám pro ně připravenou konstrukci vysokou cca 3 m, kde je uvážu v polovině rostliny a pak v horní části.

Konstrukce je následně přivázána k živému plotu. Osvědčil se mi tento postup již při letošních bouřkách. Rajčata se udržela a žádné nepřišlo k úhoně.

Papriky si pěstujeme z vlastních semínek. Též od února je mám v malé pařeništi a posléze vysazují do záhonku. Pro papriky máme vyvýšený záhon tzv. paprikárium. Zde je hlína z kompostu, ve spodní části pletivová část proti vstupu hlodavců do záhonu a následně hnojení. Papriky se zde dobře obhospodařují, jsou na slunci, pletí je zde pohodlné, není nutné klečet na zemi. Pro hnojení se mi osvědčil králíčí a slepičí hnůj ve směsi. Máme vlastní slepice i králíčky. U kompostové hlíny je potřeba dát pozor, aby zde nebyly list ořešáku. Nepatří do kompostu. Rozkládá se dlouho, obsahuje silice, které ostatním rostlinám nemusí prospívat.

Z vlastních semínek mám potom i pálivé papričky, některé odrůdy se dají pěstovat i jako okrasné, kvetou moc hezky, jsou dekorativní. Využití v kuchyni je třešničkou na dortu.

Dále zkouším i některé cizokrajné rostliny jako je například citronovník. Letos sice z jara mírně omrznul, avšak dnes je již zalistěný a vypadá to, že bude mít i nějaké plody. Manželka Marta citrony používá do letních limonád, nebo na marmeládu. Z pecky avokáda máme již 1,5 m stromek. Zda bude plodit, to se teprve uvidí. Obecně platí, že tyto rostliny je potřeba mít kultivované na roubu, aby následně plodily v našich klimatických podmínkách.

Již několik let pěstujeme i močyni peruánskou. Její plody jsou bohaté na vitamíny, používají se do ovocných salátů, ale lze je zpracovat i do marmelád. Přestože je to subtropická rostlina, daří se jí na venkovním záhonku. Plodit bude co nevidět.

Ze sadby dostupné v zahradnictvích si pořizují salátové okurky. Bývají roubované na dýni. Měly by být více odolné proti plísni a škůdcům. Avšak chuťově jsme si ji doma neoblíbili. Zkoušeli jsme pěstovat i zajímavé hybridy například fialové brambory, bramboro-rajče. Jako kuriozita je to zajímavé, avšak pro konzumaci nás opět neoslovily. Chuťově je to vždy něco mezi oběma rostlinami.

Pane Svobodo, máte zahradu hodně rozmanitou, jak bojujete proti škůdcům, plísni, či jiným neduhům na zahradě. Vyskytují se u Vás? A naopak, jak odporujete růst a tvorbu plodů na zahradě? Pokud hnojíte, čemu dáváte přednost?

Stejně jako kdekoli jinde, i zde plíseň brambor a rajčat, či okurek je problém. Nejsem zastáncem použití komerčních postupů za každou cenu, ale v těchto případech ano. Na rajčata a brambory aplikuji jako prevenci postřik proti houbovým chorobám. Jedná se o postřik se systémovým účinkem, tj. za 20 min je postřik kořenovým systémem natažen rostlinou a vydrží cca 2 měsíce. V době tvorby plodu je rostlina již neobsahuje. Plíseň je značně zpomalena

v postupu až zastavena. Jako doplněk jsem letos poprvé použil postup, který doporučil pan Roman Pavela (významný český botanik působící na Výzkumném ústavu rostlinné výroby, pozn. red.). Postřik je primárně určen na okurky, avšak jeho použití jsme vyzkoušeli na celé zahradě. Jedná se o domácí výrobu – tři hrsti listů křídlatky (bez ohledu na druh – japonská, sachalinská) se dají do deseti litrů vody, kde se nechá do druhého dne louhovat. Následně se aplikuje na list zeleniny. Jedná se o ekologický prostředek. Výsledek na naší zahradě byl zpomalení plísně. Letos spíše než plíseň např. u okurek byl problém s jejich přehřátím. Zde bych doporučil mulčování. Mulčovat, kde to jde a čím to jen jde. Mulčuji i na folii např. trávou. Manželka zjistila, že je dostupná červená textilní folie, která sluneční paprsky odráží, čili zde není mulčování nutné. Letos jsme provedli na jahodách, nepřehřejí se, zálivka vysychá pomaleji, odpar je mulčem zmírněn. Na zahradě s manželkou jako mulč využíváme posečenou travu. Pokud jí je nadbytek, tak ji kompostujeme. Držíme se přirozeného postupu. Kompostér využíváme jako nádobu. Nasypeme travu, zbytky z kuchyně, necháme odklopené víko pro volný přístup vzduchu, dešti. Jedná se o vlastní biotop. Letos jsem zde objevil asi půlmetrového slepýše. Když jsem se dostal k hnojení z domácnosti, rád bych zmínil i využití logru. Manželka jej schraňuje a následně sype na záhonky, k růžím, ale i k bramborám. Jde o babskou radu již dávno zapomenuté tetičky. Růže rostou krásně.. Letos zkusíme i nový přípravek – výluh z banánových slupek. Stejně jako listů křídlatky, tak slupku banánu zaliju vodou a následně tímto výluhem se otírají listy např. orchideí.

Kde čerpáte informace k pěstování? Zde jmenujete spoustu rad, odkazů nejen na tzv. babské rady, ale i rady např. botanika Pavely.

Naše zahrada je výsledkem pokusu a omylu. Spoustu znalostí člověk svého času vyčetl v knihách, dnes na internetu. Hodně se s lidmi bavím, co používají, jak postupují. Kdo má zájem, informace si najde.

V letošním létě se vyskytly opět hodně horké dny. Pozorujete v průběhu let, co se věnujete zahradě, nějaké teplotní trendy? Pokud ano, přizpůsobujete se jim skladbou rostlin na zahradě?

Jak se to vezme. Dnes se u nás daří i vínu. Pořídil jsem si vinnou révu v několika odrůdách a to jak červenou, tak bílou. Jsou to odrůdy z jižní Moravy, např. Modrý Portugal, Muškát. Připravujeme si domácí víno. Je to však určitá alchymie, nejen víno správně vykvasit, ale vůbec vypěstovat. Je potřebný správný řez a ochrana, jelikož s teplotami Středomoří přicházejí i tamní choroby, škůdci. Jak jsem již říkal, pěstujeme i citronovník a máme malé avokádo.

Pokud obecně zapřemýšlím nad ekologií, rád bych doporučil a poprosil za včely a ptáky: mějte na zahradách pítka!

S horkými dny jde ruku v ruce nedostatek vody ve volné přírodě. Mokřady a kaluže vysychají. Kde se mají malí živočichové a hmyz napít? Na naší zahradě jsme to vyřešili pítky. Stačí větší květináč s podmiskou. Do té nalít vodu, do květináče větší kámen a též nalít

vodu. Vždyť i na víkách u sudů, když naprší, se shlukují včely a pijí. Jako vodní plochu máme udělané jezírko. Stačí i stará nádoba, ideálně zapustit do země – drží se snáz konstantní teplota. Doporučuji použít plastové jezírko s obvodem, kameny. Do jezírka vysadit ryby i vodní rostliny. Důvodem je udržení čistoty vody v jezírku, ale i možnost, že ryby budou vychytávat larvy komárů z vodního sloupce. Tam kde je stojatá voda, tam se líhnou komáři. Co se týče včel, zde v Mirošovicích máme několik včelařů. Pamatujme na včely, když vysazujeme skalky, zahrádky, ale i když se vysívá trávník, květinová louka. S manželkou, když je tráva s jetelem vysoká, posečeme a necháme uschnout na seno pro králíky. Následně zbytek zahrady slouží včelám a hmyzu jako zdroj potravy. S vysokou letní teplotou souvisí i zalévání a voda vůbec. Je potřebné s vodou dobře hospodařit. Za sebe si chválím plastové nádoby na záchyt dešťové vody. Máme jich na zahradě několik, voda v nich má okolní teplotu, čili při zalévání se rostlinám nepřivodí teplotní šok jako při použití chladné vody z vodovodu. Nádoby mám tmavé, nebo natřené barvou, aby v nich voda tzv. nehnla. Dnes uvažuji, že bych pořídil další nádobu o objemu 1 m³ a svedl do ní dalším okapem dešťovou vodu.

Pane Svobodo, děkuji Vám i Vaší manželce Martě za milý rozhovor. Co byste rád nakonec doporučil našim čtenářům?

Pokud chceš mít šťastný den, opij se. Pokud chceš mít šťastný rok, ožeň se. Pokud chceš mít šťastný celý život, pořiď si zahradu.

Děkuji za rozhovor a přeji hodně úspěchů při Vaší práci
Tereza Šelichová, t.selichova@gmail.com

KLUBOVNA

V září 2021 byl v budově Obecního úřadu otevřen komunitní prostor pro setkávání mirošovických občanů, navazování kontaktů a prohlubování vzájemných vazeb. Prostor spravují mirošovické spolky Sdružení obec baráčníků a Mateřské centrum Čolek.

ÚTERÝ 6. 9. 2022 LOUTKOVÉ PŘEDSTAVENÍ

Na připomenutí výročí otevření Klubovny oba spolky připravily pro Vás a Vaše děti odpoledne s loutkovým představením, výtvarnou dílnou a venkovními hrami.

16:00 – 17:00
17:00

pohybové aktivity a výtvarná dílna
divadelní představení Superkluk

„Loutkový příběh o tom, že stát se superhrdinou může úplně každý.“ Představení určené primárně dětem od 5 let určité potěší i mladší školkové diváky, školáky prvního stupně a věříme, že pobaví i jejich rodiče. Veškerý program se odehraje na hřišti a přilehlých prostranstvích před Klubovnou.